Gemeente Borger-Odoorn

Bestuursrapportage 2026-II

Inhoudsopgave

Bestuursrapportage 2026-II....1
Inhoudsopgave....2
Voorwoord Bestuursrapportage 2026-II....3
Samenvatting op hoofdlijnen....4
Recapitulatie van baten en lasten....7
Onze inwoners....8
Wat mag het kosten?....9
Onze economie....11
Wat mag het kosten?....12
Onze toekomst....13
Wat mag het kosten?....14
Onze leefomgeving....16
Wat mag het kosten?....17
Onze portemonnee....19
Wat mag het kosten?....27
Bijlage I - Totaaloverzicht wijzigingen....29
Bijlage II - Voortgang investeringen....32
Bijlage III - Grondbedrijf....34
Bijlage IV - Administratieve wijzigingen per thema....36
Bijlage V - Reserve Nog uit te voeren Werken (NUW)....37

Voorwoord Bestuursrapportage 2026-II

Hierbij bieden we de Bestuursrapportage 2026-II aan. Dit is de eerste bestuursrapportage van deze bestuursperiode. In deze rapportage verwerken we een aantal belangrijke financiële mutaties zoals de mei- en septembercirculaire, lagere kapitaallasten (rente en afschrijving), hogere kosten voor Jeugdhulp, lagere kosten voor WMO en de kosten voor de stormschade als gevolg van de zware storm van 19 op 20 juni 2026.

We sorteren in deze rapportage zoveel mogelijk voor op de Jaarstukken 2026 en geven een geprognosticeerd resultaat. De basis voor deze rapportage is de financiële update 2026 die uw raad als bijlage bij de Begroting 2027 heeft ontvangen. Deze mutaties zijn onder knop 2 Beleidsintensivering en de stelpost Indexatie in BERAP 2026-II opgenomen. Daarnaast zijn er ook meerdere budgettaire neutrale mutaties opgenomen die geen invloed hebben op het resultaat.

Naast financiële mutaties rapporteren we over het grondbedrijf, de investeringen en een voorlopige specificatie van de reserve Nog uit te Voeren Werken (NUW).

We verwachten in 2026 een geprognosticeerd resultaat van € 83.555. Het resultaat in deze Bestuursrapportage wijkt niet af van het resultaat van de financiële update. Het verwachte positieve resultaat komt per saldo door grote meevallers op het gebied van rente, afschrijving en de algemene uitkering.

College van burgemeester en wethouders

Samenvatting op hoofdlijnen

In dit hoofdstuk gaan we in op de belangrijkste ontwikkelingen uit deze rapportage.

Besluitvorming
We vragen uw raad om:
1. De financiële mutaties uit de Bestuursrapportage 2026-II vast te stellen.
2. De Bestuursrapportage 2026-II vast te stellen.
3. Het budget van de starterslening aan te vullen met € 3.000.000,-.

Totaaloverzicht wijzigingen
Deze rapportage bevat wijzigingen die de algemene middelen beïnvloeden (knop 2 en de stelpost indexatie) en budgettaire, neutrale wijzigingen. In bijlage I is een totaaloverzicht gegeven.

In de jaarrekening rapporteren we over afwijkingen groter dan € 50.000. Dat bedrag is voor deze rapportage ook het uitgangspunt. De kleinere bedragen dan € 50.000 zijn per thema gesaldeerd.

Voortgang investeringen
In bijlage II is een overzicht te zien van de beschikbaar gestelde investeringen vóór en in 2026. Hieruit blijkt dat er geen significante overschrijdingen per taak worden verwacht op de investeringen. Enkele kleine overschrijdingen worden toegelicht in Bijlage II. Ook zien we dat er nog veel financiële "ruimte" zit in de lopende investeringsbudgetten. Dit wordt onder anderen veroorzaakt doordat de doorlooptijd van veel investeringen meerdere jaren betreft. Ook zijn enkele investeringen om andere redenen doorgeschoven. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar bijlage II.

Grondbedrijf
In 2026 zijn tot 1 oktober 2026 12 kavels verkocht en 8 in optie genomen. In totaal zijn nog beschikbaar voor de verkoop 244 kavels. De beschikbare kavels betreffen 189 kavels in plan Koesteeg in Borger en 53 kavels in plan Oosterwijk in Nieuw Buinen. Daarnaast zijn nog twee kavels beschikbaar in plan Drouwenermond.

We verwachten dat we aan het eind van dit jaar de plannen Daalkampen (1/2a) en Daalkampen (2b), beiden te Borger, kunnen afsluiten.

De verwachte tussentijdse winst van de lopende grondexploitaties bedraagt € 329.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de bufferreserve Gronden.

Voor meer informatie verwijzen we naar bijlage III - Grondbedrijf.

Reserve Nog uit te voeren Werken 2026-2027
In de jaarstukken brengen we jaarlijks in beeld hoeveel budget wordt overgeboekt naar het volgende jaar in verband met een latere uitvoering. In deze rapportage hebben we de budgetten in beeld gebracht die in ieder geval kunnen worden overgeheveld naar 2027. Het totaal bedraagt € 3,8 miljoen. Het is een relatief groot bedrag als gevolg van meerdere grote incidentele budgetten zoals energiearmoede en duurzaamheid die we dit jaar niet meer kunnen besteden. In bijlage V 'Reserve Nog uit te voeren Werken (NUW)' is een totaaloverzicht gegeven.

Extra budget Startersleningen
Normaliter wordt u in een afzonderlijk raadsvoorstel verzocht extra middelen beschikbaar te stellen voor de Startersleningen. Nu kiezen we ervoor om dat te doen via deze Berap 2026-2.
De starterslening wordt steeds vaker aangevraagd. In het afgelopen jaar zijn er ongeveer 40 aanvragen gedaan. Om elk jaar voldoende budget in de pot te hebben voor het

verstrekken van de leningen reserveren we hiervoor een bedrag in deze bestuursrapportage. Er wordt € 3.000.000 toegevoegd aan het budget voor het verstrekken van startersleningen. Halfjaarlijks wordt gemonitord of er voor de rest van het jaar nog voldoende budget beschikbaar is.
Voor de exploitatie is het budgettair neutraal. De rentelasten van het kapitaal en de beheerskosten van de SVn zijn gelijk aan de rentebaten van de Startersleningen.

Geprognosticeerd jaarrekening resultaat
In deze sectie presenteren we het resultaat van de knoppen 1, 2, stelpost indexatie en het geprognosticeerd jaarrekening resultaat.

Knop 1: Saldo begroting
Hieronder de uitkomst van knop 1 Saldo begroting. Knop 1 is voor structurele mutaties. In deze bestuursrapportage zijn alle mutaties incidenteel. Daarom wijzigt knop 1 niet.

Verloop Saldo begroting (knop 1)	**2026**
Stand BERAP 2026-I	**37.677**
Mutaties BERAP 2026-II	0
Stand BERAP 2026-II	**37.677**

Knop 2: Budget beleidsintensivering
Uit onderstaand overzicht blijkt dat het nieuwe saldo van knop 2 budget beleidsintensivering
€ 383.734 wordt. Dit saldo komt tot stand door de mutaties van de financiële update met daarop aanvullend een budgetneutrale correcties.

Budget beleidsintensivering (knop 2)	**2026**
Stand BERAP 2026-I	**-87.677**
Mutaties BERAP 2026-II	471.411
Stand BERAP 2026-II	**383.734**

Stelpost indexatie
Met de huidige hoge inflatie dienen diverse budgetten te worden geïndexeerd. In de begroting 2023 is daar een stelpost indexatie voor gevormd. Het uitgangspunt voor een bijstelling is dat er sprake moet zijn van een prijsstijging van meer dan 10%. Ook verhogingen van externe partijen komen ten laste van deze stelpost. In onderstaande tabel zijn de nieuwe indexeringen aangegeven. Het restant budget uit de BERAP 2026 I is in de eerste regel aangegeven. De voor- en nadelen zijn ongewijzigd ten opzichte van de financiële update. Op basis van deze voor- en nadelen wordt er € 387.856 ten laste van de stelpost indexatie gebracht.

Stelpost indexatie	**2026**
Stand BERAP 2026-I	**0**

Mutaties BERAP 2026-II	
1. Emco; begrotingswijziging 2026	53.276
2. Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg	85.275
3. Participatie (IU) - WSW	-216.574
4. Hogere kosten B&W (CAO)	-90.000
5. Hogere kosten Griffie	-80.000
6. Begrotingswijziging OD 2026	260.367

7. Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) (DU)	-276.500
8. Begrotingswijziging VRD	-90.584
9. Erfgoed en Overheid	-55.000
10. Wet Versterking regie volkshuisvesting	-171.000
11. Reiskostenregeling (CAO)	-250.000
12. Meicirculaire 2026 (hogere uitkering)	593.423
13. Sepcirculaire 2026 (hogere uitkering)	190.746
14. Totaal van mutaties < 50k	-341.285
Totaal	**-387.856**

Nieuwe stand stelpost	**-387.856**

Toelichting
Verdere toelichting is toegevoegd aan de thema's.

Conclusie
Doordat er na de BERAP 2026-I geen budget meer beschikbaar was in de stelpost indexatie zorgen deze mutaties voor een negatief saldo van € 387.856 in de stelpost. In de begroting van 2027 zien we voor de jaren 2028, 2029 en 2030 een positief saldo in deze stelpost.

Geprognosticeerd jaarrekening resultaat
In onderstaand overzicht is het geprognosticeerd jaarrekening resultaat weergegeven. Knop 1 Saldo begroting en het budget onvoorzien zijn niet gewijzigd ten opzichte van de BERAP 2026-I. De mutaties op knop 2 Beleidsintensivering en stelpost indexatie zijn hierboven toegelicht. We verwachten het jaar 2026 af te ronden met een positief resultaat van € 83.555.

Prognose resultaat	**2026**
Saldo begroting (knop 1)	37.677
Saldo Beleidsintensivering (knop 2)	383.734
Saldo stelpost indexatie	-387.856
Saldo onvoorzien	50.000
Totaal prognose Resultaat	**83.555**

Recapitulatie van baten en lasten

Hieronder is de recapitulatie van de gewijzigde begroting op basis van deze bestuursrapportage weergegeven. Dit overzicht bevat de baten en lasten per thema en een specificatie van Onze portemonnee uitgesplitst in verschillende onderdelen.

THEMA'S / TAAKVELDEN	Lasten	Baten	Saldo
Thema 1 Onze inwoners	60.659.034	17.629.182	-43.029.851
Thema 2 Onze economie	780.359	2.423.451	1.643.092
Thema 3 Onze toekomst	7.357.630	424.142	-6.933.489
Thema 4 Onze leefomgeving	38.822.809	17.696.644	-21.126.165
Totaal thema's	**107.619.832**	**38.173.419**	**-69.446.413**
Treasury (0.5)	1.335.582	1.845.897	510.315
OZB woningen (0.61)	58.077	5.717.261	5.659.184
OZB niet-woningen (0.62)	-	1.745.580	1.745.580
Belastingen overig (0.64)	561.409	-	-561.409
Algmene uitkering gemeentefonds (0.7)	-	66.438.280	66.438.280
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**1.955.068**	**75.747.018**	**73.791.951**
Overhead (0.4)	13.666.158	396.751	-13.269.407
Algemene lasten, baten (0.8)	-1.845.703	-11.346	1.834.357
Vennootschapsbelasting (0.9)	101.554	-	-101.554
Saldo van baten en lasten	**121.496.908**	**114.305.843**	**-7.191.066**
Mutaties reserves (0.10)	10.306.429	17.581.050	7.274.621
Resultaat	**131.803.337**	**131.886.892**	**83.555**

Onze inwoners

WAT MAG HET KOSTEN?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze inwoners aan bod. Alleen de mutaties boven de € 50.000 en die effect hebben op het resultaat worden specifiek toegelicht. Voor een totaaloverzicht van de wijzigingen en toelichting bij administratieve budgettair neutrale wijzigingen, wordt verwezen naar bijlage I en bijlage IV.

6.3 Uitkeringen WWB
De lasten voor de Participatiewet/Uitkeringen WWB vallen naar verwachting € 135.000 hoger uit dan begroot. De belangrijkste verklaring hiervoor is een hoger gemiddeld uitkeringsbestand gedurende het jaar. Dit hangt samen met een hogere instroom en een lagere uitstroom naar werk en andere inkomensvoorzieningen. Hierdoor zijn de uitkeringslasten hoger ontwikkeld dan bij het opstellen van de begroting werd verwacht.
Financieel effect: € 135.859 nadeel

6.4 Emco begrotingswijziging
Een wijziging van de begroting van Emco leidt tot een lagere gemeentelijke bijdrage voor alle deelnemende gemeenten. Voor Borger-Odoorn betekent dit een lagere bijdrage van € 53.276.
Financieel effect: € 53.276 voordeel

6.4 Participatie (IU) - WSW
Vanuit het gemeentefonds ontvangen we extra middelen voor de Participatie IU. Dit is te zien bij de punten 19 en 20. Deze middelen voegen we toe aan het budget van Beschut Werk, WSW en sociale infrastructuur.
Financieel effect: € 216.574 nadeel

6.711 WMO
De prognose laat zien dat de uitgaven voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning naar verwachting € 500.000 lager uitvallen dan begroot. Deze positieve ontwikkeling is een gevolg van een combinatie van factoren, waaronder de aangepaste indicatiestelling en gewijzigde financiering van de Hulp bij het Huishouden. Daarnaast zijn in 2026 nauwelijks grote woningaanpassingen gerealiseerd, waardoor de kosten op dit onderdeel beperkt zijn gebleven. Ook lijken de ingezette preventieve maatregelen bij te dragen aan een lagere vraag naar zwaardere vormen van ondersteuning. Hoewel deze ontwikkeling een gunstig financieel effect heeft, is het van belang om te blijven monitoren in hoeverre sprake is van incidentele voordelen of van een structurele trend die kan worden betrokken bij toekomstige bestuurlijke en financiële afwegingen
Financieel effect: € 500.000 voordeel

6.761 Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg
Op 16 juni 2025 is de SPUK "Niet beoogde jeugdzorg kosten vanwege verblijf" verlengd voor de zorgkosten over de jaren 2024 en 2025. Hiervoor is € 60 miljoen uit het gemeentefonds gehaald en ten gunste van de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gebracht. Dit leidt voor ons tot een verlaging van € 85.275. We gaan deze verlaging in mindering brengen op het budget voor de jeugdzorg. Dit leidt tot een lagere te verwachten last en is dus een voordeel.
Financieel effect: € 85.275 voordeel

6.762 Jeugd
We verwachten dat we voor de uitvoering van de Jeugdwet € 1.200.000 meer nodig hebben. De uitgaven voor jeugdzorg voorzieningen zijn in 2026 verder gestegen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van kosten bij complexe casuïstiek, met name binnen de 20 casussen met de hoogste zorgkosten, waar vaker intensieve en langdurige ondersteuning nodig is. Met name de inzet van individuele behandeling, begeleiding, dagbesteding en verblijf zorgt voor hogere kosten.

Daarnaast neemt het gebruik van verblijfszorg toe, mede doordat hulpvragen niet altijd binnen het beschikbare zorgaanbod kunnen worden opgevangen. Ook de transformatie van gesloten jeugdhulp naar kleinschalige voorzieningen en de beperkte mogelijkheden voor uitstroom naar de Wet langdurige zorg dragen bij aan de kostenontwikkeling. Tot slot zorgen jaarlijkse tariefindexeringen voor extra financiële druk op het jeugdzorg budget
Financieel effect: € 1.200.000 nadeel

Totaal van mutaties die <50k
Financieel effect: € 78.632 voordeel/€ 251.358 nadeel

Onze economie

WAT MAG HET KOSTEN?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze economie aan bod. Alleen de mutaties boven de € 50.000 en die effect hebben op het resultaat worden specifiek toegelicht. Voor een totaaloverzicht van de wijzigingen en toelichting bij administratieve budgettair neutrale wijzigingen, wordt verwezen naar bijlage I en bijlage IV.

Totaal van mutaties die <50k
Financieel effect: € 47.100 voordeel/€73.100 nadeel

Onze toekomst

WAT MAG HET KOSTEN?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze toekomst aan bod. Alleen de mutaties boven de € 50.000 en die effect hebben op het resultaat worden specifiek toegelicht. Voor een totaaloverzicht van de wijzigingen en toelichting bij administratieve budgettair neutrale wijzigingen, wordt verwezen naar bijlage I en bijlage IV.

0.1 Hogere kosten B&W
Door prijs- en loonstijgingen zijn de kosten voor het college van burgemeester en wethouders toegenomen. Omdat de hiervoor beschikbare budgetten niet zijn geïndexeerd, ontstaat in 2026 een nadeel van € 90.000.
Financieel effect: € 90.000 nadeel

0.1 Wethouderspensioenen
Op grond van het wetsvoorstel is het voornemen om de huidige Appa-pensioenregeling per 31 december 2027 te beëindigen. Het reeds opgebouwde pensioen wordt vervolgens per 1 januari 2028 omgezet naar het nieuwe pensioenstelsel en overgedragen aan het ABP als beoogd pensioenfonds.

Voor deze overdracht is een voorziening gevormd. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op de situatie per 1 januari 2026, waarbij rekening is gehouden met de destijds geldende dekkingsgraad. Tot het moment van overdracht aan het ABP dient de voorziening jaarlijks te worden herzien op basis van de actuele benodigde overdrachtswaarde. Hierdoor kan de voorziening zowel stijgen als dalen door veranderingen in onder meer de rente, levensverwachting en dekkingsgraad.

Omdat in het nieuwe pensioenstelsel niet langer voor iedere deelnemer dezelfde pensioenopbouw geldt, ontvangen actieve deelnemers tussen 40 en 68 jaar die hiervan nadeel ondervinden een compensatie voor het vervallen van de doorsneesystematiek. In de berekening van de voorziening per 1 januari 2026 is hier geen rekening mee gehouden. Er is nog geen duidelijkheid over de hoogte van de compensatie.
Financieel effect: pm

0.1 Hogere kosten Griffie
Binnen de griffie hebben personele wijzigingen plaatsgevonden. Om de continuïteit van de dienstverlening en ondersteuning van de raad te waarborgen, is tijdelijk externe capaciteit ingehuurd. De kosten van deze externe inzet liggen hoger dan de reguliere personeelskosten, wat leidt tot een nadeel van € 80.000.
Financieel effect: € 80.000 nadeel

0.1 Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) (DU)
In het NPVR werken het Rijk en 11 regio’s langjarig samen aan het vergroten van de brede welvaart. In de septembercirculaire 2025 zijn middelen voor 2025 tot en met 2027 aan zowel het gemeentefonds als het provinciefonds toegevoegd. Het totaalbudget dat beschikbaar komt voor gemeenten is € 348.000 in 2026.
Van het beschikbare budget is € 276.500 van het provinciefonds naar het gemeentefonds overgeboekt. Aanleiding is dat de gemeente Borger-Odoorn nu, in plaats van de provincie Drenthe, kashouder is van de regio Emmen (Zuid- en Oost-Drenthe). Deze bijdrage ontvangen we uit het Gemeentefonds en voegen we toe aan het budget voor de uitvoering van de NPVR.
Financieel effect: € 276.500 nadeel

7.4 Begrotingswijziging OD 2026
De afrekening van het jaarprogramma 2025 heeft geleid tot een terugstorting van onze deelnemersbijdrage uit 2025 van € 200.000. Hier is geen rekening mee gehouden in 2025, waardoor het een nu een voordeel oplevert in 2026.

Daarnaast heeft het dagelijkse bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe op 9 september 2026 een brief gestuurd aan onze gemeenteraad over een begrotingswijziging in 2026. Dit leidt tot extra deelnemersbijdrage van Borger-Odoorn van € 88.633.

Ondanks de begrotingswijziging wordt verwacht dat niet alle werkzaamheden uit de bijgestelde begroting worden uitgevoerd. Hierdoor houden we alvast rekening met een verwachte terugstorting uit de afrekening 2026 van € 149.000.

Het netto-effect hiervan zorgt voor een voordeel in 2026 van € 260.367.
Financieel effect: € 349.000 voordeel/€ 88.633 nadeel

Totaal van mutaties die <50k
Financieel effect: € 26.000 voordeel/€ 91.468 nadeel

Onze leefomgeving

WAT MAG HET KOSTEN?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze leefomgeving aan bod. Alleen de mutaties boven de € 50.000 en die effect hebben op het resultaat worden specifiek toegelicht. Voor een totaaloverzicht van de wijzigingen en toelichting bij administratieve budgettair neutrale wijzigingen, wordt verwezen naar bijlage I en bijlage IV.

1.1 Begrotingswijziging Veiligheidsregio Drenthe(VRD)
De VRD heeft de begroting aangepast. Dit leidt tot een verhoging van de deelnemende gemeenten. Voor Borger-Odoorn betekent dit dat de bijdrage met € 90.584 wordt verhoogd.
Financieel effect: € 90.584 nadeel

5.5 Erfgoed en Overheid
Gemeenten en provincies vervullen een belangrijke functie in de bescherming en het beheer van archeologisch erfgoed, gebouwde monumenten en cultuurlandschappen. De capaciteit en deskundigheid op het gebied van erfgoed in de fysieke leefomgeving bij provincies en gemeenten staat onder druk. Het Programma Erfgoed opgestart door onder meer de VNG en IPO en de Rijksoverheid bevat een stimuleringsaanpak gericht op duurzame versterking van de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van erfgoed in de fysieke leefomgeving. Wij ontvangen in 2026 uit dat programma via het gemeentefonds € 55.000, zie punt 20. In deze update wordt dit bedrag toegevoegd aan het gemeentelijk budget voor erfgoed wat leidt tot een hogere last (= nadeel). Per saldo neutraal.
Financieel effect: € 55.000 nadeel

5.7 Stormschade Juni 2026
Door de zware storm van 19 op 20 juni 2026 is op verschillende locaties binnen de gemeente aanzienlijke schade ontstaan aan de openbare ruimte. De gemeente heeft direct maatregelen getroffen om de veiligheid van inwoners te waarborgen en verdere schade te voorkomen. De totale financiële impact van de storm wordt geraamd op circa € 400.000 voor zowel reeds uitgevoerde alsnog noodzakelijke herstelwerkzaamheden. Om de openbare ruimte weer op het gewenste kwaliteits- en veiligheidsniveau te brengen, is voortvarende afronding van de herstelwerkzaamheden noodzakelijk.
Financieel effect: € 400.000 nadeel

8.3 Wet Versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskosten
Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor de medeoverheden. Vastgesteld is dat deze werkzaamheden financiële gevolgen hebben voor gemeenten (en provincies) in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. In de septembercirculaire worden de middelen voor de jaren 2026 en verder overgeheveld. Het gaat om een jaarlijkse bijdrage van € 56,2 miljoen. Voor Borger-Odoorn betekent dit dat we € 171.000 toevoegen aan onze begroting.
Financieel effect: € 171.000 nadeel

8.3 Extra budget Startersleningen
De starterslening wordt steeds vaker aangevraagd. In het afgelopen jaar zijn er ongeveer 40 aanvragen gedaan. Om elk jaar voldoende budget in de pot te hebben voor het verstrekken van de leningen reserveren we hiervoor een bedrag in deze bestuursrapportage. Er wordt € 3.000.000 toegevoegd aan het budget voor het verstrekken van startersleningen. Half jaarlijks wordt gemonitord of er voor de rest van het jaar nog voldoende budget beschikbaar is.

Dit betreft een balansmutatie. Voor de exploitatie is het budgettair neutraal. De rentelasten van het kapitaal en de beheerskosten van de SVn zijn gelijk aan de rentebaten van de Startersleningen.

Financieel effect: € 0

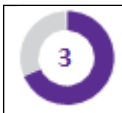
Totaal van mutaties die <50k
Financieel effect: € 40.000 voordeel/€ 109.821 nadeel

Onze portemonnee

De knoppen

In dit onderdeel beschrijven we de beschikbare bestedingsruimte voor het begrotingsjaar 2026. We beschrijven hoe de bestedingsruimte zich heeft ontwikkeld ten opzichte van de BERAP 2026-I. Met deze bestedingsruimte kunnen we onze nieuwe of gewijzigde ambities realiseren. De bestedingsruimte bestaat uit 5 knoppen:

	Knop saldo begroting: de structureel beschikbare middelen die we kunnen inzetten voor meerjarige uitgaven.
	Knop beleidsintensivering: de incidenteel beschikbare middelen die we kunnen inzetten voor eenmalige uitgaven.
	Knop belastingen: de mogelijkheid om financiële ruimte te creëren door de belastingen extra te verhogen.
	Knop bezuinigingen: de middelen die we kunnen vrijspelen door oud beleid te schrappen om ambities en dus nieuw beleid te realiseren.
	Knop vrije algemene reserve (VAR): de middelen die we eventueel aanvullend beschikbaar hebben om onze ambities te realiseren.

Knop 1 Saldo begroting

2.1 Knop 1: Saldo begroting

In onderstaand overzicht is het verloop van knop 1 saldo begroting zichtbaar. Het beginpunt is de stand van de BERAP 2026-I. Deze BERAP bevat geen structurele mutaties en zodoende blijft het saldo gelijk.

Saldo begroting (x € 1.000)	2026
Stand BERAP 2026-I	37.677
Ontwikkelingen	
1.Mutaties BERAP 2026-II	0
Stand BERAP 2026-II	37.677

Knop 2 Beleidsintensivering

2.2 Knop 2: Budget beleidsintensivering

Hieronder presenteren we het verloop van budget beleidsintensivering. Het beginpunt is de stand uit de BERAP 2026-I. Vervolgens zien we het de effecten de financiële update 2026 en de nieuwe mutaties uit de BERAP 2026-II. Hierdoor ontstaat het nieuwe saldo.

Beleidsintensivering (x € 1.000)	2026
Stand BERAP 2026-I	-87.677
Ontwikkelingen	
1.Mutaties BERAP 2026-II	471.411
Stand BERAP 2026-II	383.734

Knop 3 Belastingdruk

2.3 Knop 3: Belastingen

De belastingtarieven voor 2026 zijn al vastgesteld, dus deze knop heeft geen wijzigingen.

Belastingen (x € 1.000)	2026
Stand BERAP 2026-I	0
Ontwikkelingen	
Stand BERAP 2026-II	0

Knop 4 Bezuinigingen

2.4 Knop 4: Bezuinigingen

Deze rapportage bevat geen voorstellen voor bezuinigingen.

Bezuinigingen (x € 1.000)	2026
Stand BERAP 2026-I	0
Ontwikkelingen	
1.Mutaties BERAP 2026-II	0
Stand BERAP 2026-II	0

Knop 5 Vrije reserve

2.5 Knop 5: Vrije Algemene Reserve (VAR)

Hieronder is het verloop zichtbaar sinds BERAP 2026-I. In deze rapportage doen we geen voorstellen die de VAR beïnvloeden.

VAR (x € 1.000)	2026
Stand BERAP 2026-I	0
Ontwikkelingen	
Stand BERAP 2026-II	0

Gemeentefonds

In deze rapportage geven we een geactualiseerd overzicht van het Gemeentefonds t/m de septembercirculaire 2026. De totale algemene uitkering is ten opzichte van de begroting 2026 gestegen met € 784.168.

Gemeentefonds 2026	Begroting 2026 (september-circulaire 2025)	September-circulaire 2026	Verschil
I: Algemene Uitkering			
Algemene Uitkering	59.000.667	59.024.165	23.498
Behoedzaamheid	-205.000	0	205.000
BCF	450.000	0	-450.000
Subtotaal onderdeel I	**59.245.667**	**59.024.165**	**-221.502**
II: Decentralisatie- en integratieuitkeringen			
Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving	74.423	74.423	0
Voorschoolse voorziening peuters	66.636	66.006	-630
Armoedebestrijding kinderen	76.458	76.458	0
Jeugdhulp kinderen in een AZC	1.629	1.448	-181
Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen	7.062	7.062	0
Bibliotheekmiddelen	100.000	100.000	0
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	5.073	5.073	0
Extra capaciteit BOA's	33.104	33.104	0
Wet kwaliteitsborging bouw	17.107	17.107	0
Invoering/uitvoeringskosten Omgevingswet	0	270.365	270.365
Wet betaalbare huur	19.406	20.050	644
Anti-discriminatievoorziening	3.625	3.625	0
Alleenverdienersproblematiek	0	39.879	39.879
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	0	3.204	3.204
Register Externe Veiligheidsrisico's	2.485	2.485	0
Spreidingswet	0	32.402	32.402
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid	916.872	932.092	15.220
Overheidsbrede Dienstverlening	23.342	25.936	2.594
Nationaal programma vitale regio's	0	276.500	276.500
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	0	27.821	27.821
IBO problematische schulden	0	25.234	25.234
Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren	0	13.517	13.517
Ondersteuning lokale politieke partijen	0	10.248	10.248
Erfgoed en overheid	0	55.000	55.000
Energy performance of buildings directive	0	3.125	3.125
Subtotaal onderdeel II	**1.347.222**	**2.122.164**	**774.942**
III: Sociaal Domein 3D's			
Participatie onderdeel wsw en beschut werken	5.061.222	5.291.950	230.728

Subtotaal onderdeel III	**5.061.222**	**5.291.950**	**230.728**
Totaal per onderdeel:			
Totaal onderdeel I	59.245.667	59.024.165	-221.502
Totaal onderdeel II	1.347.222	2.122.164	774.942
Totaal onderdeel III	5.061.222	5.291.950	230.728
Totaal I t/m III hogere uitkering	**65.654.111**	**66.438.279**	**784.168**

WAT MAG HET KOSTEN?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze portemonnee aan bod. Alleen de mutaties boven de € 50.000 en die effect hebben op het resultaat worden specifiek toegelicht. Voor een totaaloverzicht van de wijzigingen en toelichting bij administratieve budgettair neutrale wijzigingen, wordt verwezen naar bijlage I en bijlage IV.

0.4 Reiskostenregeling
Per 1 januari 2026 is als gevolg van CAO-ontwikkelingen een nieuwe reiskostenregeling ingevoerd. De hogere kosten die voortvloeien uit deze regeling waren nog niet bekend bij de BERAP 2026-I en kunnen niet binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Dit leidt tot een financieel nadeel van € 250.000 in 2026.
Financieel effect: € 250.000 nadeel

0.5 Onderuitputting rentelasten
Bij het opstellen van de begroting 2026 werd rekening gehouden met een financieringstekort, waardoor de verwachting was dat een langlopende lening van ruim € 30 miljoen moest worden aangetrokken. Op basis hiervan zijn rentelasten geraamd.

Door zorgvuldig beheer van de kasstromen en het inzetten van kortlopende financiering kon worden volstaan met het aantrekken van een langlopende lening van € 10 miljoen. Als gevolg hiervan vallen de rentelasten lager uit en ontstaat een voordeel. Het verwachte voordeel op de rentelasten bedraagt in 2026 € 400.000.
Financieel effect: € 400.000 voordeel

0.61 OZB - niet woningen
De lagere opbrengst onroerendezaakbelasting van niet-woningen is deels een gevolg van de honorering van bezwaarschriften. Een ander deel is een gevolg van een algemeen lagere stijging van de woz-waarde van niet-woningen dan werd verwacht bij de samenstelling van de begroting.
Financieel effect: € 100.000 nadeel

0.7 Meicirculaire 2026
De raming van de uitkering uit het gemeentefonds was in de begroting 2026 gebaseerd op de septembercirculaire 2025. In de meidcirculaire 2026 vindt een actualisatie plaats van de uitkering uit het gemeentefonds. Hieruit blijkt dat we € 593.246 meer ontvangen. Deze hogere uitkering is mede bedoeld voor de uitvoering van extra taken. De middelen voor de extra taken zijn vermeld in de kolom nadelen.
Financieel effect: € 593.423 voordeel

0.7 Septembercirculaire 2026
De eerstvolgende actualisatie na het verschijnen van de meicirculaire 2026, is de septembercirculaire 2026. Uit deze circulaire blijkt dat we € 190.746 meer ontvangen dan dat we op grond van de meicirculaire verwachtten. Deze extra bijdrage is ook bedoeld voor de uitvoering van extra taken.
Financieel effect: € 190.746 voordeel

0.8 Onderuitputting afschrijvingslasten
Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden in de begroting de verwachte afschrijvingslasten van alle voorgenomen investeringen geraamd. Afschrijvingslasten worden in de praktijk pas voor het eerst verantwoord in het jaar nadat een investering financieel is afgerond en in gebruik is genomen.

In 2026 zijn diverse omvangrijke investeringen nog in uitvoering of financieel nog niet afgerond. Het betreft onder andere de verbouwing van het gemeentehuis, de aankoop en verbouwing van MFA Het Hunzehuys.

Hierdoor vallen de afschrijvingslasten lager uit dan geraamd en ontstaat een voordeel op de afschrijvingslasten van € 1.400.000.
Financieel effect: € 1.400.000 voordeel

Bijlage I - Totaaloverzicht wijzigingen

Hieronder geven we een totaaloverzicht van de wijzigingen uit deze BERAP 2026-II. Het verschil tussen de voor- en nadelen wordt gemuteerd op knop 2 budget beleidsintensivering en de stelpost Indexatie. Dit is een totale bijstelling van € 83.555 voordelig. Per thema is aangegeven welke mutaties effect hebben op het resultaat en budgettair neutraal zijn.

Omschrijving	Knop 2 Beleidsintensivering		Stelpost Indexatie	
Wijzigingen BERAP 2026-II	**Voordeel**	**Nadeel**	**Voordeel**	**Nadeel**
Thema 1 Onze Inwoners				
Resultaateffect				
Emco; begrotingswijziging 2026			53.276	
Jeugd		1.200.000		
WMO	500.000			
Uitkeringen WWB		135.859		
Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg			85.275	
Participatie (IU) - WSW				216.574
Totaal van mutaties < 50k	64.405	10.635	14.227	240.723
Totaal resultaateffect	**564.405**	**1.346.494**	**152.778**	**457.297**
Budgettair neutraal				
Dekking omgevingswet	350.000			
Vergoeding opvang Oekraïne	6.496.804	6.496.804		
Opbrengst COA	375.000	375.000		
Bewegen in openbare ruimte	100.000			
Regiodeal woonzorg bijdrage	130.356	130.356		
NUW 2025		2.747.436		
Administratieve wijziging ICT		253.408		
Administratieve wijziging personeel		582.151		
Totaal van mutaties < 50k	46.707	6.285		
Totaal budgettair neutraal	**7.498.868**	**10.591.440**	**-**	**-**
Subtotaal thema 1	**8.063.273**	**11.937.934**	**152.778**	**457.297**
Thema 2 Onze Economie				
Resultaateffect				
Totaal van mutaties < 50k	47.100	73.100		
Totaal resultaateffect	**47.100**	**73.100**	**-**	**-**
Budgettair neutraal				
Administratieve wijziging personeel		73.471		
NUW 2025		42.750		
Bijstelling raming grondbedrijf	127.635	127.635		
Totaal budgettair neutraal	**127.635**	**243.856**	**-**	**-**

Subtotaal thema 2	**174.735**	**316.956**	**-**	**-**
Thema 3 Onze toekomst				
Resultaateffect				
Hogere kosten B&W (CAO)				90.000
Hogere kosten Griffie				80.000
Begrotingswijziging OD 2026			349.000	88.633
Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) (DU)				276.500
Totaal van mutaties < 50k	26.000	6.000		85.468
Totaal resultaateffect	**26.000**	**6.000**	**349.000**	**620.601**
Budgettair neutraal				
Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) (2025)	277.000	277.000		
NUW 2025	104.221	1.308.523		
Administratieve wijziging flexwoningen	556.873	556.873		
Administratieve wijziging financiën	250.000			
Administratieve wijziging ICT		75.000		
Administratieve wijziging personeel	328.490	74.643		
Totaal van mutaties < 50k	12.413	10.842		
Totaal budgettair neutraal	**1.528.997**	**2.302.880**	**-**	**-**
Subtotaal thema 3	**1.554.997**	**2.308.880**	**349.000**	**620.601**
Thema 4 Onze leefomgeving				
Resultaateffect				
Begrotingswijziging VRD				90.584
Stormschade Juni 2026		400.000		
Erfgoed en Overheid				55.000
Wet Versterking regie volkshuisvesting				171.000
Totaal van mutaties < 50k	40.000	80.500		29.321
Totaal resultaateffect	**40.000**	**480.500**	**-**	**345.905**
Budgettair neutraal				
Omgevingswet		350.000		
Afdracht VPB		101.554		
Degeneratievergoeding (wegen)	115.440	115.440		
Bewegen in openbare ruimte		100.000		
Extra bugdet Startersleningen	75.000	75.000		
Administratieve wijziging ICT		411.592		
NUW 2025		2.117.267		
Administratieve wijziging financiën		460.119		
Administratieve wijziging werkmaterieel		88.750		
Administratieve wijziging personeel	361.533	1.875.487		

Administratieve wijziging onderhoudsbudget	194.503			
Bijstelling raming grondbedrijf	5.730.335	5.700.835		
Totaal budgettair neutraal	**6.476.811**	**11.396.044**	**-**	**-**
Subtotaal thema 4	**6.516.811**	**11.876.544**	**-**	**345.905**
Thema 5 Onze Portemonnee				
Resultaateffect				
OZB - niet woningen		100.000		
Reiskostenregeling (CAO)				250.000
Onderuitputting afschrijvingslasten	1.400.000			
Onderuitputting rentelasten	400.000			
Meicirculaire 2026 (hogere uitkering)			593.423	
Sepcirculaire 2026 (hogere uitkering)			190.746	
Totaal resultaateffect	**1.800.000**	**100.000**	**784.169**	**250.000**
Budgettair neutraal				
Dekking VPB conform afspraken dekking	101.554			
NUW 2025	6.395.256	283.500		
Administratieve wijziging ICT	740.000			
Administratieve wijziging kapitaalgoederen	28.488	28.488		
Administratieve wijziging werkmaterieel	88.750			
Administratieve wijziging Hunzehuys		59.121		
Administratieve wijziging financiën	6.443.324	6.233.205		
Administratieve wijziging personeel	2.561.159	645.430		
Administratieve wijziging onderhoudsbudget		177.376		
Totaal van mutaties < 50k		29.500		
Totaal budgettair neutraal	**16.358.530**	**7.456.620**	**-**	**-**
Subtotaal thema 5	**18.158.530**	**7.556.620**	**784.169**	**250.000**
Totaal thema's	**34.468.345**	**33.996.934**	**1.285.947**	**1.673.803**
Effect op knop 2 budget beleidsintensivering		**471.411**		
Effect op Saldo Stelpost indexatie				**-387.856**
Effect van de Financiële update				**83.555**

Bijlage II - Voortgang investeringen

In onderstaande tabellen wordt de financiële stand weergegeven van alle lopende investeringen. Tabel 1 betreft de budgetten die in 2026 beschikbaar zijn gesteld en tabel 2 de budgetten die voor 2026 beschikbaar zijn gesteld.

De tabellen geven de totale investeringen, conform voorgaande jaren, per taak weer. Per taak zijn diverse individuele investeringen geclusterd. Dit betekent dat in deze tabellen er eventuele over- en onderschrijdingen van de investeringen worden gesaldeerd. Daar waar sprake is van een negatief saldo op een thema, wordt dit verklaard onderaan de tabel.
In de jaarrekening 2026 worden, conform financiële verordening, de individuele investeringen groter dan € 50.000 de uitputting van de kredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.

Bij de beschikbaar gestelde budgetten 2026 voor wegen, verkeer, riool en groen is nog behoorlijk veel financiële "ruimte" aanwezig. Echter, nagenoeg alle projecten zijn in voorbereiding/uitvoering. Het zwaartepunt van de financiële afwikkeling ligt in het laatste kwartaal van 2026 en eerste kwartaal van 2027.

De werkzaamheden van de volgende investeringen worden niet in 2026 gedaan en doorgeschoven naar 2027:

- Schaapsbergweg Zandberg;
  Enexis gaat hier de gasleiding en stroomvoorziening verbeteren. In combinatie pakt de gemeente de weg aan. Enexis heeft haar werkzaamheden wegens personeelstekort moeten uitstellen naar 2027;
- Fietspad Steenhopenweg (3-sprong-gemeentegrens) Drouwen
  Het project is reeds aanbesteed. Wij wachten op toestemming van Staatsbosbeheer voor verbreding van het fietspad;
- Zuiderdiep Drouwenermond: renovatie fietspad
  Uitvoering staat gepland voor 2027/2028. Dit betreft een eerste reservering vanuit wegenonderhoud;
- Vervangen PLL-armaturen naar LED
  De uitwerking van het project is gestart. Uitvoering vindt medio 2027 plaats.

Tabel: Overzicht investeringen beschikbaar gesteld in 2026

Omschrijving	Budget (netto) Totaal	Besteed tot oktober	Nog te besteden
Wegen	2.393.000	535.713	1.857.287
Openbare verlichting	125.000	0	125.000
Riolering (conform GRP)	801.055	170.209	630.846
Groen	540.000	0	540.000
Verkeer	995.000	0	995.000
Aankoop Hunzehyus Borger	10.500.000	9.239.204	1.260.796
Aankoop grond HUB Borger	675.000	0	675.000
Aankoop pand Zuideinde 1 Exloo 1)	765.000	845.326	-80.326
Bouw KCC Buinerveen	4.070.123	3.644.620	425.503
Bouw jongerenhub Esdal-college	347.650	0	347.650
Binnen klimaat/verduurzamen	1.067.400	112.131	955.269
Materieel BORG	1.200.000	90.726	1.109.274

IKC Valthermond/MFA 2e Exloërmond 2)		45.735	-45.735
Totalen	**23.479.228**	**14.683.663**	**8.795.565**

1) Verschil ontstaan door overdrachtsbelasting. Kosten worden gedekt uit reserve ontheemden.

2) Is gedekt uit het MJIP 2026. Definitieve onderverdeling budget moet nog worden bepaald.

Tabel: Overzicht investeringen beschikbaar gesteld vóór 2026

Omschrijving	Budget (netto) Totaal	Besteed tot oktober	Nog te besteden
Wegen	3.085.536	2.923.565	161.971
Openbare verlichting	2.065.770	2.023.645	42.125
Riolering (conform GRP)	1.500.500	851.171	649.329
Groen	2.594.740	1.882.863	711.877
Verkeer	3.386.180	570.501	2.815.679
Begraafplaatsen	684.474	650.624	33.850
Gemeentehuis 3)	8.316.000	7.122.615	1.193.385
Materieel	137.500	139.250	-1.750
Sport	11.979.557	11.338.246	641.311
Onderhoud/verduurzaming vastgoed	577.496	443.961	133.535
Fietspaden/wegen Hunzevallei	252.500	87.500	165.000
Bruggen	196.800	15.109	181.691
Ondergrondse containers	580.909	580.909	0
Totalen	**35.357.962**	**28.629.959**	**6.728.003**

3) Zie raadsbrief 7 juli 2026. Door noodzakelijke constructiewijzigingen in het middengebied is er sprake van meerkosten. Deze meerkosten hebben geen gevolgen voor de exploitatie. Het investeringsbedrag is aangepast.

Bijlage III - Grondbedrijf

Grondbedrijf (algemeen)

In 2026 is het plan Koesteeg - Borger in exploitatie genomen. Voor dit plan is een WBI-subsidie ontvangen, waarmee 50% van de onrendabele top is afgedekt. De overige 50% van de onrendabele top wordt, conform BBV en gemeentelijk beleid, gedekt uit de bufferreserve gronden.
In de overige plannen zijn in Daalkampen II (fase 3), Drouwenermond III en Oosterwijk nog kavels te koop.

Alle uitgegeven kavels binnen de bedrijventerrein Aan de Strengen te Borger zijn verkocht. Binnen het plan is nog ruimte voor enkele kavels. Dit deel moet nog verkaveld worden.

In onderstaande tabel wordt de stand van zaken weergegeven met betrekking tot de verkopen/verleende opties per 01-10-2026 versus de oorspronkelijke raming voor het jaar 2026.

Bouwkavels 2026		**Raming**	**Verkocht**	**Optie**	**Vrij**
Woningbouw					
Borger	Daalkampen II (3e fase)*	2	1	2	-
Borger	Koesteeg	-	-	-	189
Nieuw-Buinen	Oosterwijk	8	8	-	53
Drouwenermond	Drouwenermond III	6	3	6	2
Totaal woningbouw		16	12	8	244
Bedrijventerrein					
Borger	Aan de Strengen	1	-	-	2
Totaal bedrijventerrein		1	-	-	2

Toelichting tabel

In de tabel zijn alleen de grondexploitaties opgenomen waar nog kavels te koop zijn. In de overige plannen zijn geen kavels meer beschikbaar. Deze plannen maken nog wel onderdeel van het grondbedrijf zolang het woonrijp maken van de plannen nog niet is afgerond.

*) De kavels in optie bij Daalkampen II (fase 3) betreft de kavels links van het nieuwe Esdal-college en zijn bestemd voor seniorenwoningen.

De bouw van 12 starterswoningen rechts van het nieuwe Esdal-college (Daalkampen II (3e fase) is bijna voltooid. Met de bouw van 11 seniorenwoningen (links van het Esdal-college) wordt gestart eind 2026, begin 2027.

Het plan Nieuw-Buinen - Oosterwijk wordt in fases bouwrijp gemaakt. Alle kavels in fase 3 zijn verkocht. In 2026 is Lineauslaan (fase 1) aanbesteed. Het gaat om 13 kavels aan de Lineauslaan. In Q2/Q3 2027 wordt gestart met de exploitatie door een projectontwikkelaar.

Gelet op het succes van de verkoop van kavels in fase 1 van het plan Drouwenermond III is in 2026 fase 2 ook vrijgegeven. In 2026 zijn verkocht 3 kavels, 6 kavels in optie zijn en 2 kavels nog vrij voor verkoop zijn.

Woningbouwplannen

In de huidig lopende gemeentelijke bestemmingsplannen is te weinig bouwcapaciteit aanwezig om te voldoen aan de concrete doelstelling van de bouw van 500 woningen voor 2030 (zie woondeal). Daarom zijn het afgelopen jaar diverse potentiële woningbouwlocaties onderzocht of in exploitatie genomen. Er zijn nu plannen in voorbereiding van meer dan 800 woningen. Dit betreft zowel eigen grond als grond van externe partijen. Invulling op gemeentelijke woningbouwlocaties vindt plaats in de plannen Oosterwijk in Nieuw-Buinen en Koesteeg te Borger. Beide plannen zijn in exploitatie genomen.

De woningbouwlocaties oud Esdal te Borger en het plan achter het gemeentehuis Exloo zijn in voorbereiding. Het aanbestedingstraject voor de locatie van het oude Esdal-college is afgerond. Naar verwachting wordt met de bouw van de woningen gestart in 2029. Met de verdere ontwikkeling van het plan achter de gemeentehuis in Exloo wordt gestart als de planvorming voor het plan oud-Esdal is afgerond.

Externe woningbouwinitiatieven zoals de Gloep in Exloo (gestart), De Wissel in Nieuw-Buinen (gestart), Nostalgia en Hollandia in Nieuw-Buinen (beide in voorbereiding), plan Zomers in Klijndijk (in voorbereiding), Vrijheidslaan (in voorbereiding) en Zuiderdiep 193 (gestart). Verder lopen er nog diverse andere kleinere initiatieven in de dorpen. Mede door deze ontwikkelingen wordt door de gemeente ruim voldaan aan de doelstelling van de bouw van 500 woningen.

Afsluiten grondexploitaties
Per 31-12-2026 staan de plannen Daalkampen (1/2a) en Daalkampen (2b), beiden te Borger, op nominatie om te worden afgesloten.

Tussentijdse winstneming
Op grond van de werkelijke cijfers per 01-10-2026, aangevuld met de nog te verwachten kosten en inkomsten tot 31-12-2026, is een verwachte tussentijdse winst berekend van totaal € 329.000. Hierbij wordt wel opgemerkt dat bij de berekening ervan wordt uitgegaan dat de nog openstaande opties grotendeels zijn verzilverd in daadwerkelijk verkopen. Tussentijdse winstneming is mogelijk bij de plannen Daalkampen - fase 2b, Daalkampen - fase 3 en Drouwenermond III. Het bedrag van de winstneming wordt, conform beleid, gestort in de bufferreserve gronden. Bij de overige plannen lijkt tussentijdse winstneming nog niet mogelijk.

Dekking verwacht verlies:
Het bedrijventerrein "Aan de Strengen" en het woningbouwplan "De Koesteeg" sluiten beide met een geprognosticeerd verlies. Ten opzichte van vorig jaar worden geen grote verschuivingen verwacht in dit geprognosticeerd verlies. De verkopen lopen volgens planning en er worden geen grote stijgingen in de nog te maken kosten verwacht. Aanvulling van de voorziening ter dekking van het verlies is dus niet noodzakelijk.

Bufferreserve gronden
Volgens het huidige beleid komen de winsten ten gunste en de verliezen ten laste van de bufferreserve gronden. Als bovengenoemde verwachtingen/voorstellen uitkomen en zich geen andere mutaties voordoen dan zal de hoogte van de bufferreserve gronden per 31-12-2026 € 768.856 bedragen.

Bijlage IV - Administratieve wijzigingen per thema

We staan stil bij de administratieve wijzigingen die hebben plaatsgevonden sinds BERAP 2026-I. Deze wijzigingen hebben geen effect op knop 1 saldo begroting en knop 2 budget beleidsintensivering.

Welke administratieve wijzigingen zijn verwerkt sinds de BERAP 2026-I?
1. De stelposten van de budgetten wegen, riolering, openbare verlichting, vastgoed en geld en materieel zijn ingevuld.
2. De budgetten van 2026 zijn na vaststelling van de jaarstukken 2025 verhoogd met de budgetten uit de reserve Nog uit te Voeren Werken (NUW) en vooruit ontvangen bedragen. Dit betreffen de budgetten die zijn overgeheveld uit 2025.
3. Er hebben administratieve correcties plaatsgevonden op de personeelskosten en ICT.
4. De ramingen van het grondbedrijf zijn bijgesteld.
5. Overige administratieve correcties zijn verwerkt zoals het bijwerken van projectbudgetten.

Hieronder het totaal van de wijzigingen per thema dat sinds BERAP 2026-I tot en met BERAP 2026-II heeft plaatsgevonden.

Totaal thema's				
Bedrag x € 1.000		**Lasten**		
Nr	**Thema**	**BERAP-I**	**Wijziging BERAP-II**	**Actueel**
1	Onze Inwoners	51.451	9.208	60.659
2	Onze Economie	719	62	780
3	Onze Toekomst	6.925	432	7.358
4	Onze Leefomgeving	27.251	11.572	38.823
5	Onze Portemonnee	30.615	-6.432	24.184
Totaal		**116.961**	**14.842**	**131.803**

Totaal thema's				
Bedrag x € 1.000		**Baten**		
Nr	**Thema**	**BERAP-I**	**Wijziging BERAP-II**	**Actueel**
1	Onze Inwoners	10.619	7.010	17.629
2	Onze Economie	2.504	-81	2.423
3	Onze Toekomst	320	104	424
4	Onze Leefomgeving	10.883	6.814	17.697
5	Onze Portemonnee	92.635	1.078	93.713
Totaal		**116.961**	**14.926**	**131.887**

Bijlage V - Reserve Nog uit te voeren Werken (NUW)

In de tweede Bestuursrapportage lopen we vooruit op de budgetten die via reserve de Nog uit te voeren Werken (NUW) worden overgeheveld naar 2027, omdat de kosten pas in dat jaar aan de orde zijn. In de jaarstukken 2026 maken we de lijst met budgetten definitief.

In onderstaand overzicht zijn de voorlopige NUW mutaties in beeld gebracht. Het totaal bedraagt € 3.803.971.

Nr	NUW	Thema	Taakveld	Bedrag	To
1	Wegen	4	2.1	4.875	Ve
2	Openbare verlichting groepsremplace	4	2.1	18.500	Pr
3	Degeneratievergoeding wegen	4	2.1	50.000	Pr
4	Digitalisering archief (7120305)	5	0.4	97.002	Pr
5	Tijdelijke I-adviseur	5	0.4	82.500	Pr
6	Voorbereiding baggeren vijvers (7120112)	4	5.7	9.513	Pr
7	Voorbereiding baggeren vijvers (7120112)	4	5.7	9.513	Pr
8	Sanering watercrassula vijver Parklaan (7120116)	4	5.7	12.500	Pr
9	Bewegen in openbare ruimte (BIOR) (7120304)	4	5.7	139.621	Pr
10	Kanaal Zuiderdiep Valthermond (7120300)	4	5.7	32.503	Pr
11	Project DigiDoen (7120310)	5	0.4	40.999	Pr
12	Groen Zuiderstaat/B'veen (7120115)	4	5.7	19.030	Pr
13	Hart van Exloo (7120117)	4	8.1	221.355	Pr
14	Restant Wegwerken achterstallig onderh bomen (7120285)	4	5.7	73.110	Pr
15	Kap & aanplant bomen Polweg Exloo (7120114)	4	5.7	20.000	Pr
16	Inwerkprogramma van de raad	3	0.1	27.688	Af
17	Onderzoek verbetering verkeerssituatie Mondenweg	4	2.1	14.250	On
18	Beleid Kern en Kader	1	6.1	175.000	Pr
19	Speeltuinen	4	5.7	80.000	Pr
20	Natte kunstwerken (7120311)	4	7.2	145.500	Pr
21	Aanpak energiearmoede	1	6.3	180.000	Re
22	Werkmaterieel	4	5.7	11.000	Af
23	Lokaal onderwijsbeleid	1	4.3	40.000	De
24	Museum Hunebedcentrum	3	5.4	50.000	Pr
25	Lokaal Hitteplan	1	7.1	13.000	Pr
26	Gebiedscoördinatie, DOP's (C.019)	1	6.1	101.890	Re
27	Duurzaamheid	4	7.4	50.000	Ge
28	Duurzaamheid (C.043 en C.045)	3	7.4	362.041	Pr
29	Aanpak energiearmoede (C.043.05 en C.043.09)	1	6.3	468.098	Pr
30	UMO Preventie en inclusie	1	6.2	170.000	Be
31	UMO Voorzieningen en zorg dichterbij	1	6.2	92.799	Be
32	UMO Armoede en bestaanszekerheid	1	6.2	52.654	Be

33	Zwembaden Borger-Odoorn BV	4	5.2	12.000	Pr
34	Binnensport algemeen	4	5.2	25.000	Pr
35	Regiodeal Woonzorg (C.024.24 t/m C.024.27)	1	4.3	158.586	Pr
36	Regiodeal II: Vrijetijdseconomie en verhalen (C.024.28)	3	0.1	63.000	Pr
37	Regiodeal: proeftuin 2e Exloërmond (C.024.05)	3	0.1	50.000	Pr
38	Regiodeal II: Coördinatie (C.024.20)	3	0.1	3.120	Pr
39	Woonzorgakkoord (C.026.01 en C.026.99)	1	4.3	83.534	Pr
40	Project doorontwikkeling Sociaal Domein	1	6.6	75.469	Pr
41	Hoofdstr Odoorn (zuid komportaal) groen (C.034.02)	4	5.7	2.068	Pr
42	Trechterbeker Borger groen (C.034.04)	4	5.7	4.803	Pr
43	Gezondheidsbeleid	1	7.1	120.000	Pr
44	Backpack zand	1	4.3	75.000	Pr
45	Backpack Veen	1	4.3	165.000	Pr
46	Sportbeleid	1	5.1	10.000	Pr
47	Beleidsagenda BOCE	3	0.1	73.451	Lo
48	Beleidsplan EZ	2	3.4	12.500	Pr
49	Beleidsplan EZ	2	3.4	5.500	Op
Totaal				**3.803.971**	